

El Planelló de Baix

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Emplaçament Seguint direcció nord des del mas el Planell, prenem el camí de terra en direcció nord, vorejant el turó del Planell, i arribem al Planelló de Baix i Planelló.
Alçada: 651,20

Coordenades:

Latitud: 41.85447
Longitud: 2.20643
UTM Est (X): 434129
UTM Nord (Y): 4633923

Classificació

Número de fitxa 08283 - 284
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XIV, XVI, XVIII
Any 1586, 1717, 1630
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Estat avançat d'abandonament i deteriorament. Presenta greus deficiències estructurals, amb perill d'esfondrament.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VII. Catàleg masies i cases rurals. Id-32 El Planelló de Baix.
Data aprovació: dc., 20/07/2011 - 12:00
Número inventari IPAC 24420
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús

Titularitat

Privada

Titular:

001001300DG33C0001AD

Fitxes associades:

[El Planelló](#)

Autoria de la fitxa

Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa:

dg., 07/07/2024 - 16:59

Descripció

Edifici de planta quadrangular, de planta baixa, pis i golfes, amb coberta a doble vessant i carener paral·lel a la façana. L'aparell és de pedra disposada irregularment, amb les cantonades reforçades amb carreus de pedra treballada. Tot i el seu avançat estat de deteriorament, es conserven les obertures amb llindes i brancals de pedra. Conserva l'antic portal de mig punt adovellat, i una eixida amb dos arcs al pis superior, a la façana orientada a migdia. Per altra banda, és evident el pas del temps en l'edificació en l'ús dels materials constructius com el maó ceràmic.

L'entrada principal, encarada a nord, es defineix per un pati clos a través d'un portal que condueix a una espai amb coberts i corts antigues de pedra, en estat ruïnós. A la llinda del portal hi ha la data 1586 i també s'hi observa la inscripció 1717.

A partir del segle XVII, aquest conjunt quedà integrat per dos edificis separats per un mur i amb entrades independents. Es varen anomenar Planelló d'Amunt i Planelló d'Avall. L'entrada de Planelló d'Avall avui resta coberta per vegetació i compta amb un portal i una llinda de pedra amb la data de 1630. Aquesta casa tenia adossat un cobert amb usos agrícoles, de totxo, que avui no són identificables ni visibles per l'estat ruïnós en què es troben.

Observacions:

Fins a dia d'avui ha perdurat el nom de Planelló de Baix per identificar aquesta masia, segurament per diferenciar-la de l'edifici ubicat uns metres més amunt, i que s'anomena Planelló. L'actual mas Planelló, avui una construcció nova, fou absorbit per l'antic mas Planelló (Planelló de Baix, avui) a partir del segle XVII, a partir de les runes del que era conegut com mas Vidal. Aquesta construcció va ser reedificada.

Història

La documentació de la família dels Planelló testifica que el mas ja té una importància notable al segle XIV. Temps abans, l'any 1227, al testament de Joan de Planell, hi surt com a marmessor, veí i parent, un tal Girbau de Planelló. Els hereus en qüestió adquireixen una gran extensió de terres del mas Vall-llobera, al lloc conegut com a Puig Sant Valentí.

Les dates localitzades en les llindes de diverses obertures principals, del 1586, 1630 i 1717, ens indiquen moments de canvis i reformes en el mas. Entre els segles XVI i XVII, la masia és reedificada. Més tard, se li adossa una volum al costat de llevant. A partir d'aquell moment, les dues edificacions formen part d'un mateix conjunt, separades per una paret mitgera, i se les anomena Planelló d'Avall i d'Amunt per diferenciar les famílies que hi viuen.

A partir del segle XVII el mas viu un moment de creixement econòmic, i d'importància social, que perdura fins ben entrat el segle XIX. Un bon exemple d'aquesta realitat ens situa a l'any 1643, moment en el qual el mas Planelló absorbeix les terres de l'antic mas Vidal, que es trobava en runes des del segle XIV.

Durant el segle XVIII, el mas s'esmenta en un llistat dels masos de la zona històrica de la Barroca, juntament amb el Prat de la Barroca, Corominons de la Barroca, el Planelló, el Vendrell, Segalers, etc.

Finalment, cal destacar que membres d'aquesta família foren batlles de Tona a mitjans del segle XIX.

Bibliografia

LLEOPART, Amadeu. (2006). Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

PADRÓS GÓMEZ, Carles. (2008) Dossier documentació Ruta de l'aigua a Tona (Osona). Ajuntament de Tona, Centre D'interpretació del Camp de les Lloses.

PADRÓS, Carles i PUIGFERRAT, Carles (2011). Tona. Recull gràfic 1890 - 1978. Editorial Efadós

PLADEVALL, Antoni. (1990). Tona. Mil cent anys d'Història. Eumo Editorial. Ajuntament de Tona.

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

